

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

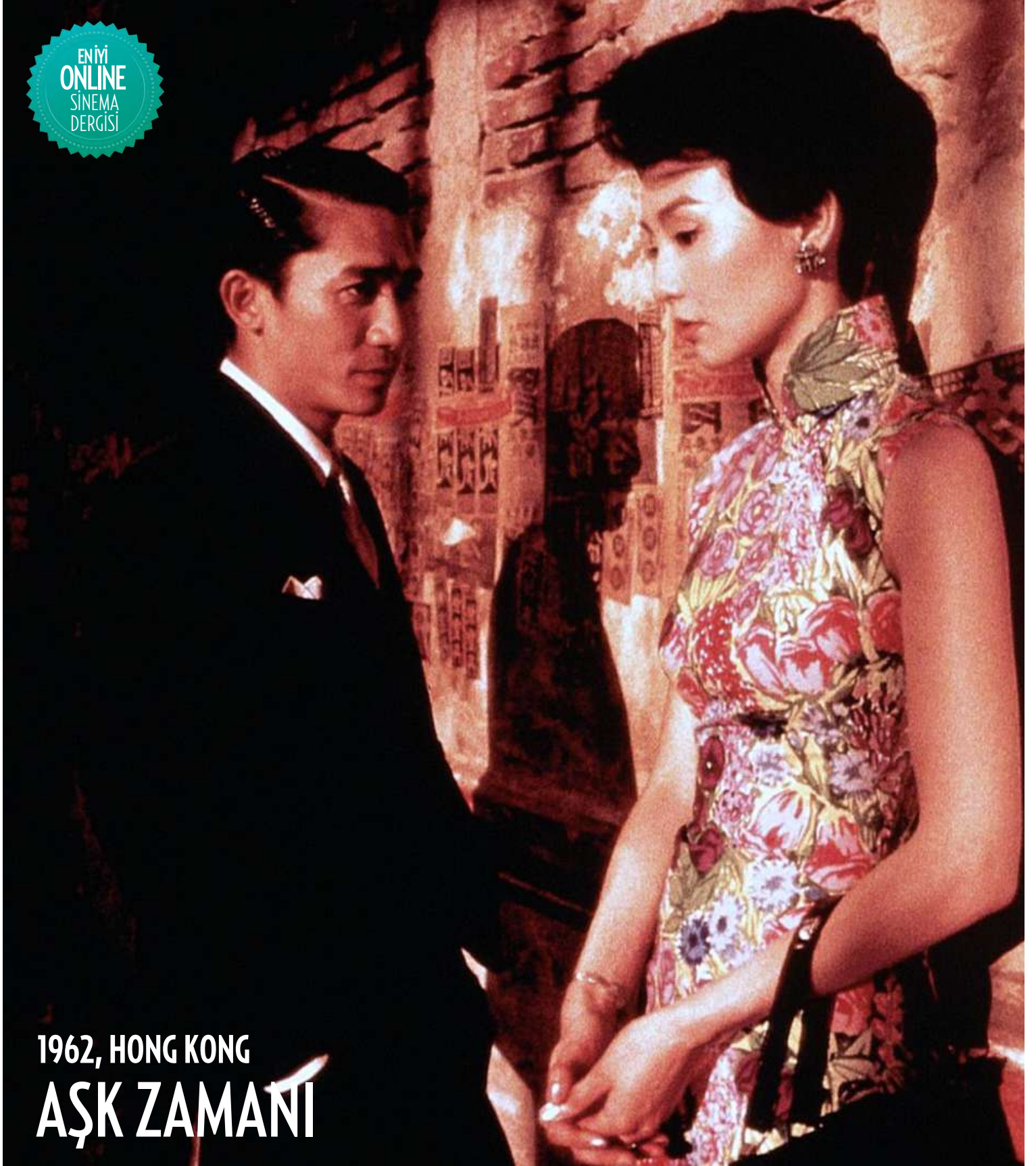
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1962, HONG KONG
AŞK ZAMANI

EKİP FİLM TEDİRGİNLİKLE SUNAR
NEJAT İŞLER YİĞİT ÖZŞENER AHU TÜRKPENÇE
İDİL FIRAT RIZA KOCAOĞLU VE SERRA YILMAZ

POMPAYA DEVAM

YÖNETMEN TOLGA ÖRNEK

KAYBEDENLER KULÜBÜ

ŞİMDİ
DVD VE VCD'DE

ÖZEL KUTULU
2 DİSK VERSİYON

USTALARIN HIZ KESMEYE NİYETLERİ YOK GİBİ!

YAŞI 65'İN ÜZERİNDE OLAN VE USTALIKLARINI ÇOKTAN KANITLAMIS SINEMACILARIN YAŞLARI İLERLEDİKÇE FİLM çekme aralığını daralttıklarını görüyoruz. Artık hayatlarının son demine geldiklerini hissettikleri için mi hızlanıyor

ustalar, yoksa onca yıldır biriktirdiklerinin meyvelerini çok daha iyi biçimde alacaklarına inandıkları için mi, bilemedik. Evet, sinemada deneyim son derece önemli ve gözden uzak tutulacak bir unsur değil. Bir sinemacı, her geçen yıl çok daha olgun yapıtlar ortaya koyar (koyabilir diyelim), anlatımını da geliştirerek 'imza' haline getirir (buna da getirebilir demek lazım). Ancak bazı durumlarda da 'heyecan' öne çıkar, gençlik heyecanı. İlk adımlar çok daha tatmin edici sonuçlar verir, 'açlık' had safhadadır çünkü. Zaman geçip de heyecanın yerini deneyim aldığı anda, kimi ustalık hamleleri göze çarpar ama heyecandan eser kalmadığı için seyirciyi etkileyecek 'duygu'dan uzaklaşılır, sıradanlaşır ustalık günlerinin eserleri.

Ustalığı yaşla sınırlamak doğru değil belki ama 'özel' örnekleri dışta bırakırsak yadsınamayacak bir doğruluk payının olduğunu da söyleyebiliriz bu tespitite... Aktif yönetmenlik yaşamlarını sürdüren şu isimlere baktığımızda, yaş ortalamasının epeyce tırmanmış olduğunu görürüz ki, bu yönetmenlere 'usta' deme konusunda kimse tereddüt etmez. Clint Eastwood (81), Steven Spielberg (65), Martin Scorsese (69), David Cronenberg (68), Terrence Malick (68), Ridley Scott (74), Werner Herzog (69), Wim Wenders (66), Alain Resnais (89), Jacques Rivette (83), Jean-Luc Godard (81), Francis Ford Coppola (72), Woody Allen (76), Brian De Palma (71), David Lynch (65), Roman Polanski (78), Jerzy Skolimowski (73), Mike Nichols (80), Peter Weir (67), vb... Gördüğünüz gibi, ustaların yaşları almış başını gidiyor, ama onların hız kesmeye pek niyetleri yok!

Bu yönetmenlerin yakın dönem filmlerinden bazı örnekler verelim isterseniz, belirginleşen 'heyecan kaybı'na işaret etmek adına. Clint Eastwood'un bizde ticari gösterime girmeyen ama DVD'si çıkan son filmi "Öteki Dünya" (Hereafter), Steven Spielberg'in Indiana Jones efsanesini sündürme çabası "Indiana Jones Ve Kristal Kafatası Krallığı" (Indiana Jones And The Kingdom Of The Crystal Skull), Martin Scorsese'nin Dennis Lehane metnine sırtını dayadığı "Zindan Adası" (Shutter Island), Ridley Scott'ın ısıtılıp ısıtılıp dibi tutan bir söylenceye yeni bir yorum katmayı denediği "Robin Hood", Peter Weir'in propagandaya alet olduğu "Özgürlük Yolu" (The Way Back), Jerzy Skolimowski'nin bizde önümüzdeki hafta gösterime girecek filmi "Ölümüne Kaçış" (Essential Killing)... Bu filmlere 'kötü' demek haddimize değil ama aynı ustaların 30'lu ya da 40'lı, hatta 50'li yaşlarında çektikleri filmlerdeki 'reformist' yapıdan eser yok demek yanlış olmaz herhalde. Scorsese'nin "Kızgın Boğa" (Raging Bull), Spielberg'in "Tehlikeli İlişkiler" (Close Encounters Of The Third Kind), Scott'ın "Yaratık" (Alien), Weir'in "Hanging Rock'ta Piknik" (Picnic At Hanging Rock) gibi yedinci sanatı 'yenileyen' yapıtlar ortaya koymalarını beklemek zor bu saatten sonra. Eastwood'u bu resmin dışında tutabiliriz belki, o da geç başlayıp, daha da geç açıldığı için.

Bu yazıdan ustaların artık film çekmeyi bırakmalarını beklediğimiz falan anlaşılmaz. Aksine, gidebildikleri yere kadar gitsinler ve 'aradıkları' başyapıtı bulsunlar isteriz sinemasever olarak. Kim bilir, belki de bu yılki filmlerinde bu amaçlarına ulaşır! Ne de olsa çoğu 'ara veren yanıyor' tadında film çekiyor!

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OKAN ARPAÇ, ALİ ULVİ UYANIK, EBRU ÇELİKTUĞ, ERMAN ATA UNCU

REKLAM İLETİŞİM: EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

www.arkapencere.com

amoresperro

6 ÇOK BİLEN ADAM

Harry Potter Ve Ölüm Yadigârları: Bölüm 2 (Harry Potter And The Deathly Hallows: Part 2), Yağmuru Bile (También La Lluvia), 40, Aşkın Halleri (Le Nom Des Gens), Çatı Katı (Loft).

17 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.

18 TRENDEKİ YABANCI

Geçmişin sinemayla şekillenmiş anıları içinden çıkıp gelen Muzaffer Amca'ya sevgi ve saygıyla...

20 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Wong Kar-Wai, yasak bir ilişkiyi yaşarken hissettikleri 'duvar'ın altında ezilen âşıkların ruhunu resmediyor: Aşk Zamanı (Fa Yeung Nin Wa).

22 ÖLÜM KARARI

3D furçasının sonu gelmeyecek belli ki! Hal böyle olunca, sayıları iyice artan üç boyutlu filmlerden bir 11 çıkarmak farz oldu bizim için!

26 AİLE OYUNU

Paramparça: Aşklar-Köpekler (Amores Perros).

28 SAPIK

Aşk Ateşi (The Burning Plain), Çatı Katı (Loft/2008), 2046, Maceralar Beldesi (Comin' At Ya!), The Future.

OS

HARRY POTTER VE ÖLÜM YADİĞÂRLARI: BÖLÜM 2

ORJİNAL ADI Harry Potter And The

Deathly Hallows: Part 2

YÖNETMEN David Yates

OYUNCULAR Daniel Radcliffe,

Rupert Grint, Emma Watson,

Helena Bonham Carter,

Ralph Fiennes, Alan Rickman,

Michael Gambon, Maggie Smith,

John Hurt, Kelly Macdonald

YAPIM 2011 İngiltere-ABD

SÜRE 130 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

'Küçük büyücü' Harry Potter, 'karanlık lord' Voldemort'la son savaşını bu bölümde gerçekleştiriyor, hem kendisi hem de düşmanı hakkındaki 'sırlar'ı açığa kavuşturuyor. Sürpriz üstüne sürpriz yaşanıyor.

SU "HARRY POTTER" SERİSİNİN HİÇ YARARI OLMADIYSA BİLE ŞÖYLE BİR katkısı olduğu söylenebilir: "Harry Potter Ve Felsefe Taşı"nın (Harry Potter And The Sorcerer's Stone) 4 Kasım 2001'de İngiltere'de yapılan prömiyerinin ardından geçen yaklaşık 10 yıllık sürede gördüğümüz sekiz filmle bir büyüme, olgunlaşma serüveni izletti bizlere. Beyazperde aracılığıyla net biçimde gözlemlediğimiz bu serüvene 'yargısız infaz' tadında bir çırpıda burun kıvrıma büyük haksızlık olur. Evet, özellikle serinin bazı bölümlerinde 'fazla çocuksu' kalındı, yetişkinleri de peşine takacak bir formül bulunamadı. Ama genel toplama baktığımızda, bunun sinema izleyicisine sağladığı pek çok şey var. Bu getirilerin en önemlisiyse, hikayenin karakterlerine benzer şekilde büyüyüp gelişen bütün gibi, izleyicinin de adım adım olgunlaşması bu süreçte. Örneğin, ilk film gösterime girdiğinde 10 yaşında olan bir velet, şimdi 20 yaşında ve kahramanı Harry Potter'la birlikte büyüme şansını yakaladı izlediği sekiz filmle. Kendini Harry'nin yerine koyarak olgunlaştı, onun 'büyülü' dünyasından nemalanarak hayat rotasını belirledi. Bu söylediklerimiz, tabii ki serinin hayran kitlesi için geçerli. Harry Potter'ın dünyasına girmeyi başaramayanlar ya da girmek istemeyenler için böylesi bir süreç söz konusu değil.

Harry Potter'ın, Hogwarts Cadılık ve Büyücülük Okulu'na kaydıyla başlayan serüven, kahramanımızın anne-babasını öldüren 'karanlık lord' Voldemort'la yaşadığı itiş kakış odağa yerleştiriyordu bildiğiniz gibi. Her geçen serüvende daha da karanlıklaşıp sertleşen bu çekişme, yedinci bölümün ilk halkasına gelindiğinde zirve yapmıştı. 'Tüyü bitmemiş yetim' değildi artık Harry ve Voldemort'la son kışıma tam anlamıyla hazır görünüyordu. Tabii bir yandan da içinde fırtınalar kopuyor, kadim dostlarıyla arasının bozulmasına neden olabilecek salaklıklar yapıyordu, kimi 'etkiler'in de yardımıyla.

"Harry Potter Ve Ölüm Yadigârları: Bölüm 1"de Ron ve Hermione'yle birlikte 'hortkuluk' avına çıkan, böylece Voldemort'la yapacağı

kaçınılmaz savaşta güç kazanacağını bilen Harry, bu bölümün sonunda 'mürver asa'yı düşmanına kaptırınca ipler elinden kayar gibi oluyordu, ama final bölümüne geldiğimizde bu kaybın da bir artısı olabileceğini görüyoruz.

Serinin finalinde Hogwarts'a dönüyoruz ve filmin neredeyse tamamını okulda geçiriyoruz. Çünkü Voldemort'un güçleriyle Hogwarts'un müdavimlerinin çarpışacağı yer burası oluyor. Artık iyice gelişmiş, çocukluklarından eser kalmamış Harry, Ron ve Hermione, iyi ile kötünün hiç bitmeyecek mücadelesindeki 'ara savaşlar'dan birini gerçekleştiriyorlar burada, bütün dostlarıyla birlikte. Finalde kimi sürprizler ve ters köşeye yatırmalar da var kuşkusuz. Harry ile Voldemort'un yıllarca birbirlerine doğru koşmalarını sağlayan bağı öğreniyor, diğer karakterler hakkında da tamamlayıcı ipuçları keşfediyoruz bu bölümde.

J.K. Rowling'in yaratıp fantastik edebiyat külliyatına armağan ettiği bu seri, tereddütlerle yaklaştığımız serüvenin son bölümünde 'doğru' bir tamamlama hamlesi yapıyor bizce. Onca yılın tortusunu hissediyorsunuz finalde, karakterlerin gitmesi gereken yerin akıllıca belirlendiğini görüyor, hikayenin bağlanma noktalarını tespit ederken işin aceleye getirilmediğini anlıyorsunuz. "Bölüm 1"de başlayan 'sorgulayıcı' üslubun burada da devam edip karakterleri layıkıyla olgunlaştırmasıysa filmin değerini bir tık yukarı taşıyor, 'boşluk' duygusunun bertaraf edilmesini sağlıyor.

Final bölümünün bolca artısı olmasına rağmen, gözden kaçırılması mümkün görünmeyen bir eksisi var ki, ondan da söz etmeden olmaz bu yazıda. Yedinci kitabın ikiye bölünmesinden kaynaklanan bir sorun o da. Kitabın çoğunu "Bölüm 1"e malzeme yapan senarist Steve Kloves-yönetmen David Yates ikilisi, bizlere iyi bir final sunmalarına rağmen malzeme açısından epeyce sıkıntı çekiyorlar son bölümde. Bütün olayların tek katman ve atmosfere sahip olması onları zorluyor. Final bölümünün sekiz film içinde en kısası olması da

Gözlerini bu seriyle açan üç genç oyuncu, ne yaparlarsa yapsınlar bu kimliklerden kurtulamayacaklar, büyük olasılıkla da beyazperdeden silinip gidecekler.

bu zorlanmanın bir sonucu belli ki. Yedinci kitabın üçte ikisinden fazlasını "Bölüm 1"de tamamlanmamış biçimde izledikten sonra, hikayeye ortadan dalmak gibi bir handikapı da beraberinde getiriyor ikiye bölme fikri. Sözün özü, ticari açıdan doğru olabilir ama Harry Potter'cılar tatmin etmekten son derece uzak bir seçim bu.

Artık beyazperde efsaneleri arasındaki yerini aldığını söyleyebileceğimiz seriyle ilgili son sözlerimizi üç başrol oyuncusuna edelim isterseniz. Serinin tamamında Harry, Ron ve Hermione'yi canlandıran, bu karakterlerle bütünleşen, 'başka biri' olmaları mümkün gibi görünmeyen Daniel Radcliffe, Rupert Grint ve Emma Watson'ın işleri epeyce zor bundan sonra, diğer oyuncular için değilse de.

Gözlerini bu seriyle açan üç genç oyuncu, ne yaparlarsa yapsınlar bu kimliklerden

kurtulamayacaklar, büyük olasılıkla da beyazperdeden silinip gidecekler önümüzdeki dönemde, benzer örneklerinde gördüğümüz gibi (en belirgin örnek, "Home Alone/Evde Tek Başına"yla özdeşleşen Macaulay Culkin). Buradaki üçlünün bir avantajı olabilir belki, o da seriyle birlikte büyüyüp olgunlaşmaları, oyunculuklarını da aynı oranda geliştirmiş olmaları, özellikle de Emma Watson. Genç aktrisin arkadaşlarından daha şanslı olabileceği öngörülebilir bu anlamda, onun 'farklı' rollere adapte olabilecek bir 'ışık'la aydınlandığı söylenebilir. [4]

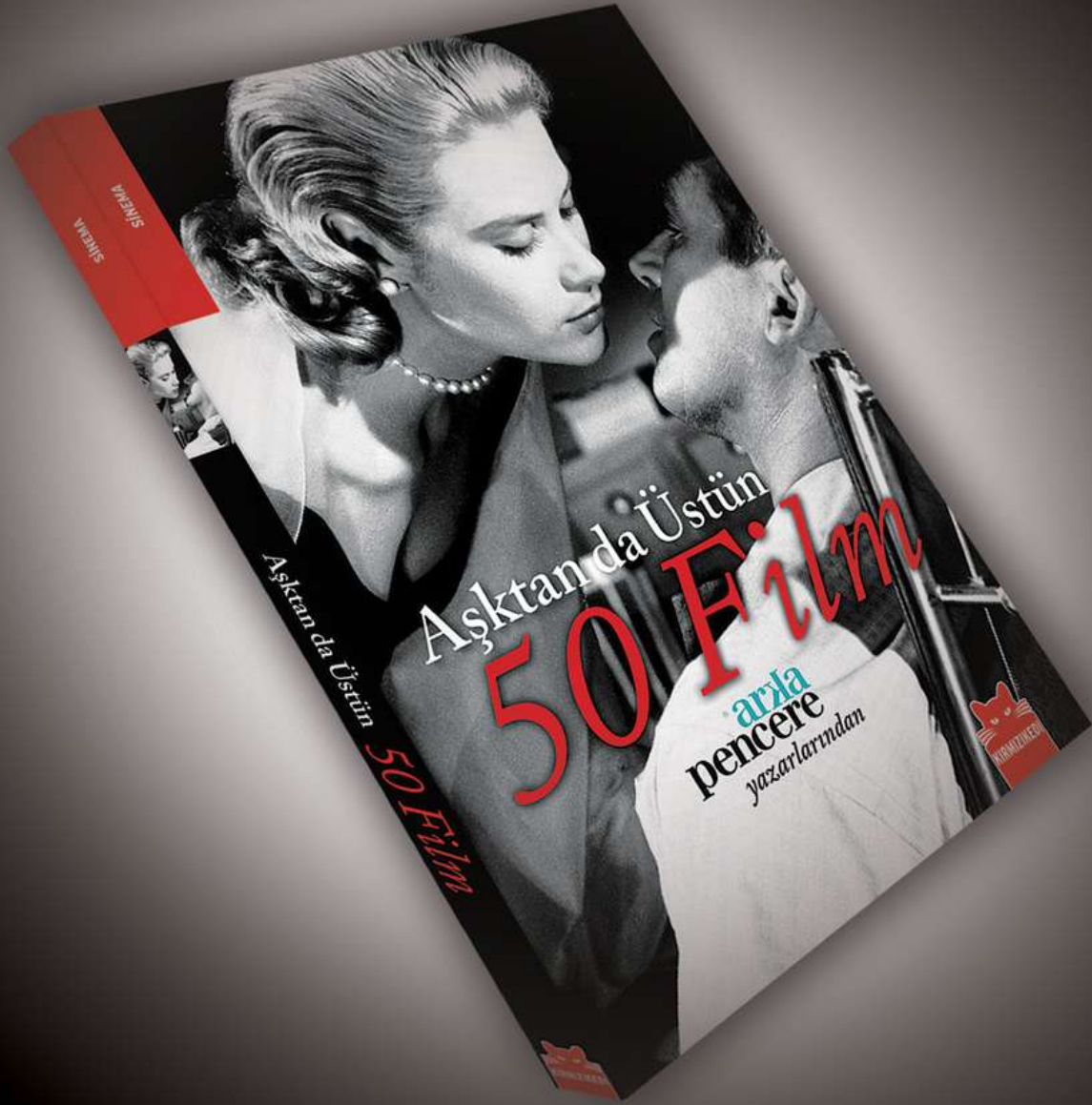
Alan Rickman'ın canlandığı Severus Snape hakkındaki gerçeklerin açığa kavuşmasından epeyce yararlanıyor film.

Seriye pek bir şey katmayan aşk ilişkileri, finalde şirazesinden çıkıp hikayeyi sulandırıyor.

Altı yazar, altı ayrı üslup, 50 başyapıt...

Cem Altınsaray, Tunca Arslan, Kemal Ekin Aysel, Burak Göral, Murat Özer ve Burçin S. Yalçın tarafından kaleme alınan bu filmler, okuyucuyu sinema tarihinde ileri geri ışınlayarak renkli ve doyurucu bir yolculuğa çıkarıyor.

YAĞMURU BİLE

BİR KIZILDERİLİ ŞİİRİNDEN: "GELİYORLAR ÖTELERDEN... BAŞIMA GARİP BELALAR geldi ama yine de benimdir bu koskoca ülke." "Yağmuru Bile" bu sözcüklerle özetlenebilir. Kolomb, Avrupa'nın yeni sömürgeler için kabına sığamadığı bir dönemde İspanya Kraliçesinin desteğini alarak çıktığı yolculukta, ilk olarak, Hindistan zannettiği Bahamalar'a ulaştığı gün, tüm bir Kuzey ve Güney Amerika yerlilerinin, bu saf, dürüst, cömert insanların da kötülükle tanışma zamanının gelip çatıldığını haber veren gündü. Medeniyetlerinde, hırsızlık, cinayet, katliam gibi kavramlar olmadığından gafil avlandılar. Bu kavramlarla birlikte Avrupa barbarlığını, kilise şiddetini, ateşli silahların gücünü tanıdıklarında ise, hâlâ devam eden mücadeleleri başladı.

Kuzey'de soykırım çoktan tamamlandı ancak Güney'in sancılı, sıkıntılı tarihinde direniş sürüyor. Bugün mücadele ettikleri, dünyayı yöneten dev şirketlerin, her şeyi, 'yağmuru bile' özelleştirme adı altında emmeleri için onlara hizmetkarlık yapan hükümetlerin yozlaşmış devlet güçlerine yaslanarak savundukları 'küresel sömürü'!

Kolomb'un, aslında, açgözlülüğün, zulmün, asimilasyon ve/veya köleleştirmenin, vahşetin, yağmanın öncü ismi olduğuna dair bir film çekmek için ucuz maliyetler nedeniyle tercih ettikleri Bolivya'nın Cochabamba kenti ve kırsalında, su kaynakları özelleştirilmek istenen yerli halkın başlattığı isyanın ortasında ruhsal değişim geçiren yönetmen ile yapımcının hikayesi, işte bu çerçevede ilerliyor. İsyanın baş aktörü filmin yerli şefini oynayan oyuncu, tüm figüranları da isyancı... Bir 'film içinde film'. Bu özelliği, bazı sahnelerde, çekilen tarihsel filmin görüntüleriyle baş başa bırakarak bizleri, bir anlamda, 'iki film birden' duygusu yaratıyor. Bir de, başlarda filmin çekim belgeseli de dahil oluyor ki, geçmiş ve günümüzü iç içe geçiren öykü biçimsel zenginlik kazanıyor.

Kocası tarafından fiziksel, önemlisi de psikolojik şiddete uğratılan bir kadın üzerinden soruna dair isabetli tespitler yapan, çarpıcı ve nesnel "Gözlerimi De Al"daki (Te Doy Mis Ojos)

yönetmenliğine şapka çıkardığımız kadın oyuncu Icíar Bollaín, yine kamera arkasını tercih ettiği bu yeni filminde, sözünü sakınmadan, emperyalizmin pompaladığı 'uygarlık' algısını keskince eleştiriyor. Terrence Malick filmi "Yeni Dünya" (The New World) ile sıkı bağlar kurduğunu da belirtelim.

Her geçen gün, yoksul bırakılmış ve diktatörlüklerle baskı altında tutulan halkların daha da 'kırılganlaştığı' dünya düzeninde, Bolivya'nın seçilmesi kuşkusuz tesadüf değil. Ülke, geçenlerde yayımlanan bir indekse göre, yerli lider Morales'in çabalarına rağmen dünyanın en yoksul altmış ülkesinden biri; yerlilerin üçte biri yoksulluk sınırının altında... Kolomb öncesi bölgede kurulmuş büyük İnka medeniyetinden yaklaşık beş yüz yıl sonra, sadece su kaynakları için isyan eden bir halka 'düşmüş' olmalarına rağmen onurlarını koruyarak haklarını arayan yerlilerin 'beyaz adam'a güvensizliklerinin ve özgürlük tutkularının kökenlerine tam olarak inebiliyor film. Ve mesela, bu hassaslıkları, 'rol gereği', İspanyolların köpeklerine parçalattırmaktansa bebeklerini boğmalarını bile engelliyor.

Filmi ucuza getirmeye çalışan uyanık yapımcının, gelişen olaylar sonucu vicdanının baskın çıkmasıyla İspanyol atalarının hiç bilmediği merhametle tanışması da, yönetmenin bencillğe savrulması da karakterlerin zor durumlar karşısındaki ilginç değişimleri... Filmin içindeki film, yerli halka Hristiyanlığı yaymak üzere bölgeye gelen, Kolomb'un arkadaşlarından birinin oğlu ve Dominiken tarikatı üyesi, sonraları tüm yaşamını yerlilerin haklarını korumaya adanmış Bartolomé de las Casas üzerine de... Ken Loach filmlerinin senaristi Paul Laverty, Tanrı'nın adamı las Casas'ın vahşet karşısındaki isyanını, 'devrimci ateş'i yaktığı Bolivya topraklarında öldürülen Che'ye de, haklılığını onaylarcasına göndermiş oluyor... Her neredeyse!

Kolomb'u oynayan 'ayyaş' aktörle Goya ödülü kazanan Karra Elejalde (Suç Zamanı)!

Tuhaf gelmesin; bazı ayrıntılar için süresi daha uzun tutulabilirdi.

ORİJİNAL ADI También La Lluvia

YÖNETMEN Icíar Bollaín

OYUNCULAR Gael García Bernal,

Luis Tosar, Karra Elejalde,

Cassandra Ciangherotti, Carlos Santos

YAPIM 2010 İspanya-Meksika-Fransa

SÜRE 103 dk.

DAĞITIM M3 (Bir Film)

Icíar Bollaín, yeni filminde, sözünü sakınmadan, emperyalizmin pompaladığı 'uygarlık' algısını keskince eleştiriyor.

40

COKLU, KESİŞMELERLE BİRBİRİNE BAĞLANAN TÜRDEN BİR HİKAYEYE SAHİP bir filmi izlemeye koyulmuş seyircinin önünde iki ihtimal vardır. Ya büyük resmin bir parçası olabilmeye için güdükleştirilen, resme uymayacak çıkıntılar törpülenmiş karakterler seyredilir. Ya da tam tersi, o hikayeleri birbirine bağlayan rastlantıların tadını çıkartıp buna vesile olan karakterlerin ilginçlikleri keşfedilir. Her ne kadar gönül, ikinci ihtimalden yana olsa da, büyük resmin dayatması hem izleyicinin hem de filmi gerçekleştirenlerin tepesinde bir gölge olarak varlığını sürdürür.

Emre Şahin'in ilk uzun metrajı "40", bu birinci ihtimalin tehlikesinden mümkün olduğunca uzak bir çalışma olarak katıldı çoklu hikaye anlatan filmler kervanına... Birbirlerine pamuk ipliğiyle bağlanan karakterlerin öykülerinde işin içine İstanbul girince düşülebilecek tuzaklar düşünüldüğünde bu önemli bir başarı. Malum 'dintlerin birleştiği', 'altı kıtadan insanın bir araya geldiği', 'Doğu'yla Batı'nın kesiştiği' şehir klişeleri de İstanbul'a dair bir hikaye anlatılmak istendiğinde tehlikeli ihtimaller olarak beliriyor ufukta. Ancak "40" İstanbul'u, birleştirici, karakterlerin hayatlarını şekillendiren, baskın bir unsur olarak değil, aksine daha karakter ölçeğinden bir bakışla perdeye getiriyor.

Misal, filmin ilk sunduğu karakter olan Metin'in İstanbul'la arasında, bu tarz filmlerde ender olarak rastlanabilecek organiklikte bir bağ kuruluyor. Bu yarı zamanlı mafyöz/torbacı taksi şoförü, İstanbul'a has bir karakter. Dolayısıyla, şehrin alt sınıfından gelmiş bir klişe halinde senaryoya yapıştırılması da olası. Ne var ki Ali Atay'ın da performansının etkisiyle Metin karakteri, "40"ın dünyasında bir klişe muamelesi görmüyor, ayrıntılı bir karaktere dönüşüyor. Kendi hikayesini anlatırken, (ergenliğinden itibaren defalarca hapse girip çıkmış, şimdilik mafya örgütlenmesinin alt kademelerinde olsa da gözü yükseklerde bir 'genç') tutturduğu "Ben de böyleyim" tavrının görmezden gelmeye çalıştığı ayrıntıları kamera kaçırmıyor neyse ki. Metin'in

'ağır ağabey' haliyle üzerini örtüyorum zannettiği endişeleri, tüm büyüklük taslamalarına karşın nüksedip duran çaresizlikleri, bu karakteri özel kılan unsurlar olarak perdede kendine yer buluyor.

Benzer bir şekilde "40", numeroloji tutkusundan dolayı, 'kader ağlarını örüyor' mantığını açıklamak için filme yamanmış gibi durma ihtimali olan hemşireden de ilginç bir karakter yaratıyor. "Hiçbir şey şans eseri olmaz... Başiboş, anlamsız gibi görünen hayatlarımızın aslında bizden çok daha büyük evrensel bir formülün parçası olduğunu düşünmek her şeyi değiştirir" gibi bir repliği dillendiren bir kadına karakter olarak inanmamızı sağlaması da kuşkusuz "40"ın başarılarından. Kendini bulmak amacıyla sürekli din değiştirmek, sırf sayılar öyle söylediği için 'mantık evliliği' yapmak gibi tuhaflıkları, ilginç bir şekilde bu karakteri filmin dünyasında daha inanılır kılıyor. Zaten Metin'de de, hemşire karakterinde de alttan alta hissedilen bu absürt tavır ve 'çıkıntılıklar', "40"ı yolu İstanbul'da kesişen bir hemşire, bir taksi şoförü ve bir Nijeryalı mültecinin hikayesinden çıkartıp zevkli bir seyirlik boyutuna taşıyan unsurlardan.

Nijeryalı göçmenin, filmin zayıf halkalarından olması bu çıkıntılıktan nasiplenmemesinden kaynaklanıyor. Zira, belli ki 'küresel ölçeğe' geçince stereotipleştirme refleksi de daha çok devreye giriyor, bir karakteri anlatmaktansa bir mülteciyi anlatma isteği ağır basıyor.

Ancak Nijeryalı göçmenin inandırıcılıktan yoksunluğu bile "40"ın dünyasında pek göze batmıyor. Zira çoklu hikaye anlatmak için yola çıkılıp sıradışı karakterler yaratabilmek, büyük resim kolaylığına kaçmadan ayrıntılı şehir manzarası sunabilmek ve büyük laflara başvurmadan hikayeleri keşistirebilmek, hem de Türkiye sineması düşünüldüğünde pek de rastlanan bir durum değil. Tadı çıkartılmalı.

Kesışmeli bir hikayede İstanbul'a atfedilen birleştirici unsur ve klişelerden sakınabilmesi, filmin en büyük başarılarından.

Keşke bu tavır, 'küresel ölçeğe' geçince, Nijeryalı mültecinin hikayesi anlatılırken de gösterilebilseydi.

YÖNETMEN Emre Şahin
OYUNCULAR Ali Atay, Deniz Çakır, Ntare Mwine, Rıza Akın
YAPIM 2009 Türkiye
SÜRE 89 dk.
DAĞITIM Tiglon

Büyük resim kolaylığına kaçmadan ayrıntılı şehir manzarası sunabilmek ve büyük laflara başvurmadan öyküleri keşistirebilmek pek rastlanmayan bir durum.

AŞKIN HALLERİ

FRANSA'NIN OSCAR'LARI OLARAK ANILAN CÉSAR ÖDÜLLERİ'NDE BU YIL EN İYİ senaryo ödülü, "Aşkın Halleri"ne verildi. En iyi kadın oyuncu ödülünü ise bu

filmdeki Baya rolüyle genç oyuncu Sara Forestier aldı. Senaryonun bol katmanlı, incelikli ve detaylı yapısı; siyasetten sosyolojiye, sanattan insan ilişkilerine, insan ruhuna ve daha pek çok alana dair -hiç de gevezeliğe düşmeden- sarf ettiği cümleler, dolu dolu bir filmle karşı karşıya olduğumuzun en büyük kanıtı.

Hikayenin aşkla ilgili kısmı, filmin belkemiği. Aşk hikayesinin taraflarını tanıtırken, yönetmen Leclerc epik anlatımdan faydalanıp karakterlerine, çocukluk ve ilk gençlik dönemlerini, onları etkileyen temel olayları ve travmaları anlatıyor. Önce isimlerinin anlamından, neden bu ismi aldıklarından başlıyor. Mesela Arthur Martin aslında bir fırın markası, ama Arthur'un (Jacques Gamblin) matematik sevgisiyle dolup taşan anne ve babası için bunun en ufak bir sakıncası yok. Arthur'un annesinin Auschwitz Kampı'ndan son anda kurtulan kimliği gizli bir Yahudi olması, ailenin en büyük travması ve bu konunun üzeri öyle bir kapanmış ki, bazı kelimeler tabu anlamını taşıyor, asla kullanılmıyor!

Baya (Sara Forestier) ise Cezayirli bir babanın ve zengin ailesini reddedip hippiliği ve aktivizmi seçen bir Fransız annenin melez kızı. O da yeni kuşak aktivistlerden. İnsanları sağcılar ve solcular olarak ayırıyor. Kendisine piyano dersi veren adamın tacizine uğradığı için ünlü bir piyanist olma şansını kaybettiğini düşünüyor Baya. Ama hayatının anlamını bulmuşa benziyor: Faşistlerle sevişip onları doğru yola getirmek, yani 'sol'a sevk etmek! "Savaşma seviş" düsturunu yaşamında birebir uyguluyor ve bu eylemciliği amacına ulaşıyor gerçekten de. Üstelik Baya, sıradan insanların sadece oy kullanarak politize olabildiği 'çağdaş demokrasiler'de cinsellikten tutun günlük yaşamın sıradanlaşmış eylemlerine kadar her yerde her zaman siyaset yapılabileceğini de ispatlıyor hareketleriyle.

Günün birinde Baya ile Arthur'un yaşamı

kesiştir. Hayvanlar arasında çıkan salgınlarla ilgili rapor hazırlayıp özellikle kuş gribine karşı toplum sağlığını korumaya çalışan, kendi halinde, son derece silik bir veteriner Arthur. Ama sosyalist lider Lionel Jospin'e oy veriyor! Aslında Baya'nın 'misyonu gereği' beraber olması gereken erkeklerden değil. Üstelik görünüşe bakılırsa hiçbir ortak noktaları yok. Ama zaten aşk da hayattaki 'panzehir'ini bulmak değil mi? Bakalım, ilişkiyi beraber yürünen bir yola çevirebilme becerisini gösterebilecekler mi? Siyasal olarak aynı kulvarda olmalarına rağmen, aradaki yaş farkı (Arthur ile Baya'nın babası hemen hemen aynı yaşlarda) ve farklı sosyo-kültürel çevrelerde yetişmelerinin yarattığı dünyaya bakışlarındaki ayrılıklar (Arthur, tıpkı anne ve babası gibi, hayatın içinde değil, fazla korunaklı, sakınlı bir hayatı var; Baya ise doğuştan anarşist!) aşkı besleyecek mi, yok mu edecek?

Yönetmen Leclerc, sıradan ve sıkıcı Arthur ile, Baya gibi bir delifişegün cinsellik ağırlıklı başlayan ama gitgide aşka dönüşen gelgitli ilişkisi etrafında, Fransa'nın güncel politik ve sosyal manzarasını ortaya koymadaki başarısı ile gerçekten takdire şayan. Kültürel kimlikler, Batı toplumunda 'ötekilik' ve Avrupa'da yükselen milliyetçilik ile ilgili eleştirel tavrını, filmin tamamına bazen komedi bazen de melodramı ustalıkla kullanarak yediren Leclerc, bol katmanlı bir filme imza atıyor böylelikle. Üstelik izleyiciyi güldürdüğü kadar, hüznendiriyor da. Nazilerin elinden kurtarılıp Fransız adıyla bir nevi yeniden doğan Arthur'un annesinin, travmasıyla yüzleşmek zorunda kaldığı ileri yaşında aldığı tavrı, filmin en iç burkan sahnelerini oluşturuyor. Sonuçta ortaya rengarenk, şeytanın gerçekten de ayrıntıda gizlendiğini hatırlatan, zehir gibi mizah duygusuna sahip bir Fransa kolajı çıkartan Leclerc, umut dolu bir gelecek vadetmeyi de ihmal etmiyor.

Filmin en hoş sürprizlerinden biri de sosyalist politikacı Lionel Jospin'in rol aldığı sahneler.

Baya'nın bazen üstünü giymeyi unutmaması ve metroda cıvılcıplak otururken bunun farkına varması, birazcık abartılı.

ORIJİNAL ADI Le Nom Des Gens
YÖNETMEN Michel Leclerc
OYUNCULAR Jacques Gamblin, Sara Forestier, Zinedine Soualem, Carole Franck
YAPIM 2010 Fransa
SÜRE 100 dk.
DAĞITIM Tigon (Bir Film)

Sadece bir 'Fransız romantik komedisi' izleyeceğinizi sanmayın. İzlemeden önce de hakkında hiçbir şey okumayın ve bu müthiş filmin tadını çıkarın!

ÇATI KATI

ORİJİNAL ADI Loft
YÖNETMEN Antoinette Beumer
OYUNCULAR Barry Atsma, Jeroen van Koningsbrugge, Chica Kenzari, Anna Drijver, Fedja van Huêt
YAPIM 2010 Hollanda
SÜRE 108 dk.
DAĞITIM M3 (Re Prodüksiyon)

Belçika yapımı aynı adlı filme Komşu'da yapılan bu yeniden çevrim, orta karar bir gerilim sunuyor.

KABUL, İNSANA BAZEN KOMŞUSUNUN ÇİMLERİ DAHA YEŞİL GÖRÜNÜR, BAZEN komşusundaki bir şeye sahip olmak ister. Gelgelelim, Hollandalıların, 2008 yapımı bu Belçika filminden "Bir tane de bizim olsun!" diye sitayişle bahsettiklerinden emin olmak zor. Buna rağmen Antoinette Beumer, "komşuda pişer, bize de düşer" diyerek, 'erkek milletin ipliğini pazara çıkaran' bu filmde Hollandalı erkeklerin de alacağı dersler olduğuna kanaat getirmiş ki, bu yeniden çevrime ihtiyaç duymuş. Kaldı ki Belçikalı senarist Bart De Pauw'un senaryosu 'duyanın geldiği' bir popüleriteye kavuşmuş durumda. Şu sıralar orijinal filmin yönetmeni Erik Van Looy'un ABD'ye gidip aynı senaryoyu bir de Hollywood eliyle çektiğini görüyoruz.

Peki beş arkadaşın dostluklarının garsoniyer olarak kullandıkları çatı katında kanla sinandığı bu imtihanda herkese bu kadar çekici gelen ne? Beş yakın arkadaş içlerinden birinin tasarladığı yeni binadaki bir çatı katını kendi yasak emellerine alet ederler. Lakin dairededeki yatakta bir gün kanlı bir kadının cesedine rastlayınca birbirlerine girerler.

Film flashback ve flashforward'lar eşliğinde üç ayrı kanalda sıçrayarak akıyor. Bir yandan cesedi bulduktan sonra birbirleri arasında çıkan hırğüre tanık oluyor, diğer yandan da geriye dönüşlerde birbirleriyle, eşleriyle ve birlikte oldukları kadınlarla ilişkilerini deşiyoruz. Hikayenin aktığı üçüncü kanal ise öykünün kronolojik olarak en sonunda yer alması gereken polis soruşturması. Hemen belirtelim ki, beş arkadaşın şüpheli sıfatıyla ifade verdiği bu soruşturma kısmının öyküye kattığı neredeyse hiçbir şey yok. Öykü iskeletinde ufak bir oynamayla bu bölüm kırılabilir, süre de hatırı sayılır oranda kısılır.

Film Hitchcock'vari bir 'Kim yaptı?' muamması üzerine kurulu. Bu tip filmlerde ahlaksızlık daima yola getirilir. Beumer bu üslubu ziyadesiyle kuruyor. Ne var ki, sona doğru direksiyon üstüne direksiyon kirdiğimiz virajlar insanın başını gözünü döndürüyor.

 Filmdeki kadınların en iyisi Ann Marai'ı canlandıran Anna Drijver.

 Filmdeki erkeklerin en kötüsü Tom'u canlandıran Gijs Naber.

40

ÇATI KATI

HARRY POTTER VE ÖLÜM YADİĞÂRLARI 2

YAĞMURU BİLE

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	ALİ ULVİ UYANIK	BURÇİN S. YALÇIN
40		★★	★★		★★★★	★★★★	★★	★★
AŞKIN HALLERİ							★★★★	
ÇATI KATI		★★★★				★★	★★★★	★★
HARRY POTTER VE ÖLÜM YADİĞÂRLARI: BÖLÜM 2	★★★★★	★★★★★			★★★★★	★★★★	★★★★★	
YAĞMURU BİLE		★★★★★				★★★★	★★★★★	★★★★★
AŞK VE KÜLLER		★★★★★				★★★★★		★★★★★
AŞKA ŞANS VER						★	★★	
BİR AYRILIK		★★★★	☆☆☆☆☆			★★★★★	★★★★	★★★★★
ÇÖMEZ: ACEMİ ŞANSI						★★	★★★★	
DEHŞETİN GÖZLERİ		★★				★★	★★	
JULIA'NIN GÖZLERİ	★★★★	★★				★★★★	★★★★	
KADININ FENDİ		★★★★				★★★★★	★★★★★	
KARTAL		★★				★★	★★★★	★★
KIRACI		★★		★★		★	★★★★	
LARRY CROWNE	★★	★★				★★	★★★★	★★
MUTLUYUM, DEVAM ET		★★★★			★★	★★★★	★	★★
ÖLÜM ODASI	★★	★★					★★	
ÖZGÜRLÜK YOLU		★★★★				★★	★★★★	★★★★
RUHLAR BÖLGESİ	★★	★★★★			★★★★	★★	★★★★★	★★★★★
SERSERİLER		★★★★★	★★★★★			★★★★	★★★★★	
SUPER 8	★★★★	★★★★★			★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
TANRILAR VE İNSANLAR		★★★★				★★	★	★★★★
TEHLİKELİ YOL		★★★★	★★★★			★★★★	★★	★★★★
TRANSFORMERS: AY'IN KARANLIK YÜZÜ	★★★★	★★★★				★	★★★★	
PARAMPARÇA: AŞKLAR-KÖPEKLER	☆☆☆☆☆	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★

81. SOKAK'TA SİNEMA GECELERİ

Sıcak yaz gecelerinde, yıllar öncesinin İzmir'ine dönüyorum...
10 yıl önce Altyazı dergisi için yazdığım bu yazı, o geceleri ve
unutamadığım bir sinema anısını anlatıyor...

TIPKI EGE'NİN DAĞLARI GİBİ,
İZMİR'DE DE PEK ÇOK SOKAK
DENİZE DİK BİÇİMDE İNER. ÜNLÜ
SAAT KULESİNİN BULUNDUĞU

Konak ile Fahrettin Altay meydanını
birleştiren upuzun Mithatpaşa Caddesi,
Karataş, Köprü, Sadıkbey, Göztepe,
Güzelyalı gibi semtlere uğrayarak
'aşağıdan', yani deniz kenarından akar gider.
Hatay Caddesi ise aynı işi 'yukarıdan' görür.
İşte bu iki ana caddeyle sınırlanan ara
bölgelerde, Ankara ve İstanbul'un tersine ad
değil daha çok numara verilmiş, yüzlerce
sokak, daha doğrusu 'yokuş' bulunur.

Eski Rum evlerinin, göz alıcı köşklerin,
yeni yetme apartmanların bir arada
bulunduğu 81. Sokak, nam-ı diğer Kilise
Sokağı da bunlardan biriydi. 'Tam filmlik'
olayların hiç eksik olmadığı tipik, karmaşık,
rengarenk bir İzmir sokağıydı burası ve Türk
sineması, daha doğrusu ülkemizin 'seyir
tarihi' içinde küçük ama son derece özgün
ve şirin bir rolü vardı.

1973 öncesinde, yani evimize televizyon
girmeden önce, hep denildiği gibi 'en büyük
eğlencemiz' sinemaydı. Eğlenirdik, çok şey
öğrenirdik, çok severdik sinemayı ve
özellikle yaz aylarında her gece sinemaya
gitmek isterdik. Derken bir gün, bir yaz
gecesi sinema ayağımıza geliverdi! 81.
Sokak'taki iki bloklu Mesut Apartmanı'nın
üçüncü kat balkonuna kurulan bir
projeksiyon makinesi ve karşı köştekteki
kocaman ağaçlardan birine tutturulan
beyazperdeyle kendimizi bir anda 'sinema
sokağı'nda buluverdik. Yaz gecesi rüyalarım,
sanki gerçek olmuş, balkonumuzdan film
seyretme olanağına kavuşmuştum...

Bir üst katımızda oturan Muzaffer Amca,
yani çocukluk arkadaşlarım Bedriye ile
Ali'nin babaları Muzaffer Eroğuz'du bu
harika fikrin ve faaliyetin ardındaki insan.
Gerçekten Ziraat Yüksek Mühendisi olan
Muzaffer Amca, İzmir'in eski
sinemacılarından, Basmane'deki
Sinemacılar Sokağı'nda Ali Baba olarak

bilinen, Yeşilçam'dan İzmir'e yolu
düşenlerin uğramadan ve dükkanının üst
katındaki rakı sofrasına oturmadan
geçmediği, seks filmleri furyasının ardından
Karşıyaka'da iki sinema işleten Ali
Eroğuz'un oğluydu. Şimdi ABD'de yaşayan
sevgili Bedriye'nin anlatımıyla Muzaffer
Amca, devlet memurluğunun verdiği
rehavetle yaşamış ama Ali Baba'nın yarattığı
'sinemalı dünya'dan da fazlasıyla etkilenmiş,
o dünyadaki yerini daha çok sevmişti.

Yokuş nedeniyle biraz eğimli durumdaki
apartman önünün her gece en az 200-300
kişilik seyirci topluluğuna ev sahipliği
yaptığı, balkonlarda çay içilip, İzmir'deki
adiyla 'çiğdem'lerin tüketildiği bu sinemalı
geceler, belleğim beni yanıltmıyorsa 1971'in
yaz ayları boyunca sürdü. Ertesi yıl da
sanırım birkaç gösterim yapıldı. Her gece
değişik filmler getirirdi Muzaffer Amca. Bir
gece 'iki film birden' yaptığını da hayal meyal
hatırlıyorum.

Tam emin değilim ama büyük olasılıkla
trafik akışını engelliyor, sokak kirleniyor vb.
bürokratik nedenlerle de sona erdi bu
benzersiz sinema olayı. Yerli malı siyah-
beyaz "Zagor" filmlerini, "Keloğlan"ları, film
seyretsinler diye evimize davet ettiğimiz
misafirleri hatırlıyorum bu renkli, cıvı cıvı
gecelerden.

Ettore Scola'nın "Splendor"u, Giuseppe
Tornatore'nin "Cennet Sineması" (Nuovo
Cinema Paradiso), James Foley'in
"Unutulmaz Bir Gün"ü (Two Bits), Bernhard
Sinkel'in "Film Anlatıcısı" (Der Kinoerzähler)
ve daha niceleri... Hepsi, sinema sevgisiyle,
çocukluk anlarıyla dolu öyküler anlatan
filmler ve 'sinema sinemaya bakıyor'
örnekleri. Hangi birini düşünsem,
gözlerimin önünden sıcak yaz gecelerinde
balkondan seyrettiğim filmler ve aklımdan
bir üst kattaki 'makine balkonu'nda şerit
saran Muzaffer Amca geçiyor.

Sinemanın başlangıcından bugüne kadar
yaklaşık 250 bin uzun metrajlı-konulu ticari
filmin çekildiği tahmin ediliyor. Bir insan,

profesyonel uğraşı film seyretmek bile olsa
bunların kaçta kaçıyla tanışabilir? Üç aşağı
beş yukarı bir hesap çıkarılabilir, binlerle
ifade edilen rakamlara ulaşılabilir kuşkusuz.
Ama annenizle seyrettiğiniz "Kızıl Güneş"in,
babanızla birlikte gittiğiniz "Borsalino
Çetesi"nin, ağabeyinizden dinlediğiniz
"Arkadaş"ın, ablanızın önerdiği "Dersu
Uzala"nın, hep beraber gülüp eğlendiğiniz
"Çılgınlar Ailesi"nin ve 'balkon
projeksiyonu'yla tüm mahalle birlikte
seyrettiğiniz filmlerin bu toplamda çok ayrı
ve özel yerler işgal ettikleri, derin izler
bıraktıkları da açık.

Bu izlerin ortaya çıkmasında emeği
geçen herkese, başta Muzaffer Eroğuz
olmak üzere çok teşekkür ediyorum. Denize
inen yokuş sokaktaki o unutulmaz film
serüvenlerinden itibaren bugüne dek
sakladığım ve sinema sevgisiyle birlikte
içimde büyüttüğüm, bir teşekkür...

Haftaya görüşmek üzere. Sinema
salonunu en son siz terk edin!

AŞK ZAMANI

Sinema tarihinde 'yaşanamayan aşklar'ı anlatan nice iyi film vardır. Wong Kar Wai'nin 2000 yapımı başyapıtı "Aşk Zamanı"nı (Fa Yeung Nin Wa) özel kılan şey ise öncülü olan bu başyapıtların mirasını daha da zenginleştirmesidir.

VESVESELİ BİR ANDI. KADIN BAŞINI ÖNÜNDE EĞİK TUTTU Kİ, ADAM ONA YAKLAŞABİLSİN. FAKAT ADAMIN CESARETİ YOKTU, yapamadı. Kadın döndü ve uzaklaştı." Wong Kar Wai'nin 'aşkın halleri'ne odaklandığı 2000 tarihli şaheseri "Aşk Zamanı", kaynağı belirtilmeyen bu cümlelerin ekranda belirmesiyle başlar.

Hong Kong, 1962. Bay Chow (Tony Leung) ve karısı ile Bayan Chan (Maggie Cheung) ve kocası yan yana dairelerde kiradadıkları odalarına tam da aynı gün taşınırlar. İkisinin de eşleri sıklıkla iş seyahatine çıkar. Kalabalıkta yalnızdırlar. Birbirlerini süzer ama mahremiyetlerine de saygı gösterirler. Lakin eşlerinden uzak kaldıkça yakınlaşır, dost olurlar. Çok geçmeden acı sürpriz önterini keser: Eşleri sevgilidir! Bu 'acı gerçek' onları usul usul daha da yakınlaştırır. Fakat özellikle kadın "Biz onlar gibi değiliz" der, asla aşka düşmeyeceklerini imler. Onurunu her şeyin üstünde tutan bu tavrını, ileride pişman olacağını bilse de, sonuna kadar korur.

İhanet: Aldatmak ve aldatılmak. İkisi de başa gelinceye kadar yaşanması beklenen şeyler değildir. Bay Chow da, Bayan Chan de evliliklerinde ummadıkları anda gafil avlanırlar. Oysa kadının gözü önünde patronu gibi bir örnek vardır. Karısına yalanlar söyleyen, başka kadınlarla gezip tozan patronuna Bayan Chan sorgulamadan koltuk çıkmaktadır. Aynı şekilde, Bay Chow da önceki gün karısını caddede başka bir adamla gördüğünü söyleyen arkadaşına "Boşver, bir arkadaşısıdır" der. Böylece, ikisinin sadece eşlerine değil, kendilerine güvenleri de sarsılır. Teselliye birbirlerinin

omuzunda bulan bu iki 'yalnız ruh' aşka düşecekler midir?

Yanıt filmin İngilizce adında gizlidir. Kar Wai'nin Brian Ferry'nin eski bir parçasından devşirdiği "In The Mood For Love" ismi, kıyısında gezinseler de aşka düşmeyen, düşemeyen, düşmeye cesaret edemeyen iki insanı öyküleyeceğinin habercisidir.

Adam kadına sorar, "Bazen düşünüyorum, evlenmeseydim, şimdi ne yapıyor olurum diye... Sen de hiç düşünür müsün?" Kadın "Muhtemelen daha mutlu olurum" der. Evlilik ikisinin de ruhunu kıstırmış bir kapandır. Bunu birbirlerine itiraf da ederler. Ne ki kendi eşlerinin onlara yaptığını onlar kendi eşlerine yapamazlar.

Filmelerini senaryosuz çektiği bilinen Wong Kar Wai, bu basit ve yalın öyküyü stiliyle zengin kılar. Öncelikle zekice bir hamleyle Bay Chow ve Bayan Chan'ın eşlerinin yüzlerini bizden özenle gizler. Seslerini duyar, varlıklarını duyumsar ama suretlerini göremeyiz. Bu, Bay Chow ve Bayan Chan'ın yalnızlığını katmerlendirir. Yönetmen dairelerin içindeki veya sokaklardaki çekimlerde de onları çevreden soyutlar. Örneğin hep buluştukları o ıssız sokakta tellerin, parmaklıkların ardından kadrarlar onları. Sık sık yağın yağmur mahremiyetlerini daha da perçinler. Evlerin içinde ise onları bir türlü ferah feza bir kadrarın içine yerleştirmez. İki kahramanını dar koridorlarda, kadrarın bir kısmını işgal eden kimi nesnelerce sıkıştırılacak biçimde çerçeveler. Sanki ruhen daralmışlıklarının görsel karşılığıdır bu.

Öte yandan, bir kadının zarafetine bu denli estetik biçimde övgü düzen pek fazla film yoktur. Maggie Cheung'a her sahnede

değişen, çoğu rengarenk çiçekli kıyafetlerden oluşan bir gardirop düzer Wong Kar Wai. Görüntü yönetmeni Christopher Doyle'un kamerasından yansıyan yavaşlatılmış çekimlere Michael Galasso ve Shigeru Umebayashi'nin orkestrasından çıkan ağdalı ezgiler eşlik eder. Doyle'un kamerası birçok sahnede Cheung'u uzun uzun tepeden tırnağa süzer. Ama mesela finale doğru adamın onu otele çağırırken heyecanla koşturması ve buna eşlik eden, filmin başka hiçbir bölümünde göremeyeceğiniz denli hızlı kesmeler sayesinde kadının yüreğinin pır pır edişine de ortak oluruz.

Erkeğin ise başı hep dumanlıdır. Sigarasının ucunda hep efkar vardır. Sıklıkla sırtı bize dönükken kadrarlanır. Bitap düşmüş, yüreği dağlanmış ve en acısı da karşılığını bir türlü istediği gibi alamayacağı bir aşkın pençesine yakalanmıştır.

Filmin orijinal ismine kulak verirse, 'fa yeung nin wa' çiçekli yıllar anlamına gelir. Kar Wai bunu da eski bir Çin şarkısından ödünç almıştır. Filmin geçtiği 1960'ların başı, Hong Kong için de yeni sürecin anahtarıdır. Sanayileşmenin, paranın egemenliğinin iyice hükmünü koyacağı, pek yakında refahın ve pahalılığın atbaşı gideceği yeni bir dönemin doğum sancılarına tekabül eder bu yıl. Kahramanlarımız gibi, Hong Kong da bir daha eskisi gibi olmayacaktır!

Sinema tarihinde "Kazablanka"dan (Casablanca) "Zor Tercih'e (The End Of The Affair) nice 'yaşanamayan aşk' bulmak olasıdır. "Aşk Zamanı" sinemada aşkın yaşanamayanının makbul olduğunu bir kez daha tesciller. 📺

ÜÇÜNCÜ BOYUTLA YAKINLAŞMAYI SAĞLAYAN 11 FİLM

Hazır "Harry Potter ve Ölüm Yadigarları: Bölüm 2" ile üç boyutlu sinema keyfine yeni bir halka eklenmişken, bizi içine çekiveren gelmiş geçmiş en başarılı üç boyutlu film uygulamalarına bir göz atalım dedik.

ÜÇ BOYUTLU GÖRÜNTÜ, BUGÜN ARTIK SİNEMANIN BAŞLICA EĞLENCE ARAÇLARINDAN BİRİ. KEŞFİ SİNEMANIN İCADI KADAR

eski olan 3D ilk altın çağını 50'lerde yaşadı. Kırmızı-mavi kağıt gözlüklerle izlenen filmler arasında Hitchcock'un "Cinayet Var"ı (Dial M For Murder), "Canavarlar Sarayı" (House Of Wax), "Öp Beni" (Kiss Me Kate) gibi klasikler yer alıyor. Sinemaskop devrimiyle gözden düşen 3D, 1980'lerde bir kez daha gündeme geldi. Bizde o yıllarda 'üç buutlu' diye anılan 3D filmler arasında "13. Gün 3" (Friday The 13th Part III), "Jaws 3" (Jaws 3-D), "Dehşet Diyarı" (Metalstorm: The Destruction of Jared-Syn) gibi örnekler ilk akla gelenler. Bugün artık Real 3D TV'lerle evlere kadar giren, konserleri, belgeselleri, futbol maçlarını hatta erotik şovları tüm gerçekliğiyle yansıtan 3D'nin sinemadaki en çarpıcı örneklerini seçtik.

1 AVATAR (2009)
Onca 3D film arasında hiç şüphesiz "Avatar" en tepede. James Cameron'ın "Titanik"ten (Titanic) 12 sene sonra ortaya çıkardığı, dokuz dalda Oscar'a aday olup üçünü alan bu başyapıt, öyküsü, alt metni ve görselliğiyle sinemaseverlerin aklını başından aldı. Üstelik pek çok film için 'üç boyutlu çekilmese de olurmuş' denirken, bu pahalı ve 'oyuncaklı' teknoloji "Avatar"a çok yakıştı. DVD teknolojisi ilk çıktığında nasıl "The Matrix" rüzgarını arkasına alıyorsa, Real 3D televizyonlar da "Avatar"ı evlere giriş anahtarı olarak kullandılar. Pandora gezegeninde yaşayan Na'vi halkının arasına sızan, insan beyni tarafından kontrol edilen avatar'ların macerası, 3D sayesinde bizleri o diyarlara ısınladı resmen. Sinema tarihine de önemli bir kilometre taşı olarak çoktan not düşüldü bile. Sıra, devam filmlerinde.

2 TRANSFORMERS: AY'IN KARANLIK YÜZÜ (2011)
3D gözlükle film izleyenleri günde bir filminden fazlası zararlıdır diye uyarırlar. Bu filmin yaratacağı muhtemel baş ağrısı, emin olun 3D gözlükten değil! Bilirsiniz, Michael Bay şatafatı, çatlama patlamayı, türlü çocuksu yaramazlıkları pek sever. Eh bir de eline 3D teknolojisi geçince varın gerisini siz düşünün. İlk iki filmde Autobot ve Decepticonlar epey gürültüyle savaşıyor. Bu defa 2,5 saat boyunca dev metallerin çarpışması yetmezmiş gibi, her şey bir de üstünüze üstünüze geliyor. Akıllara durgunluk veren görsel efekt kullanımıyla beraber sinema tarihinin en çılgın 3D deneyimi bu filmde. Koca şehrin gözünüzün önünde yerle bir olduğu başka filme kolay rastlanmaz. Bir de tabii Transformers robotlarına elle dokunacak kadar yakın olmak, ayrı bir keyif.

3 UNUTULMUŞ DÜŞLER MAĞARASI (2010)

Festival izleyicileri, bu filmin neden listede olduğunu gayet iyi biliyor. "Fitzcarraldo" gibi görseelliğiyle vuran klasiklerin usta yönetmeni Werner Herzog, bu defa sinemayı hem sanatın hem de insanlık tarihinin hizmetine sunarak, benzersiz bir yapıt ortaya koyuyor. 3D teknolojisi de bir anda eğlence olmaktan çıkıp, fevkalade önemli bir 'olmazsa olmaz', bir 'gerekliliğe' dönüşüyor. Fransa'daki Chauvet Mağarası'nda bulunan 32 bin yıllık mağara resimlerini, sanki oradaymış gibi izliyoruz filmde. Tarihçilerin ve bilim insanlarının verdikleri bilgiler eşliğinde, sanatın en başına dönerek insanlığın bilinen en eski görüntülerine ulaşıyoruz. Herzog, halka kapalı olan bu yere özel izinle girmiş, bizi de buyur ediyor. Daha ne olsun?

4 TRON EFSANESİ (2010)

1982'deki 17 milyon dolar bütçeli ilk "Tron", bizleri bir bilgisayar oyununun içine sokmuş, o dönemin teknoloji meraklıları dışında hikayede ne olup bittiğini pek anlayan olmasa da, devrimci görsel yapısıyla film 'farklı' bir yere konumlanmıştı. Bugünden bakıldığında efektleri hayli ilkel dursa da 80'ler nostaljisi yapabilir ve daha o yıllarda Batı teknolojisinin nerelerde olduğunu gözlemleyebilirsiniz. Geçen yılın 'hit'lerinden 170 milyon dolar bütçeli "Tron Efsanesi" ise hem CGI'ı hem de 3D'yi arkasına alan banko bir prodüksiyon. Jeff Bridges'ı bilgisayar efekti yardımıyla 80'lerdeki genç haliyle görmek bir yana, yeniden bir oyunun içine bu defa 3D gözlüklerle girmek ayrı bir keyif. Üstelik 'bu filmdeki efektler bilgisayar oyununu andırıyor' deme şansınız da yok.

5 OYUNCAK HİKAYESİ 3 (2010)

1995 ve 1999'da çekilen ilk iki film de herkes tarafından sevildi ancak bu üçüncünün yeri ayrı. En İyi Film dâhil beş dalda Oscar'a aday olup, Şarkı ve Animasyon dallarında ödül kazanan enfes animasyon, dört dörtlük senaryosu, hiç aksamayan ritmi ve hüzünlü finaliyle 'unutulmazlar' arasında yerini aldı bile... Woody, Andy, Buzz gibi karakterleri zaten gönülden severken, 3D sayesinde yanı başımızda belirdiler adeta. Baştaki şahane 'western' bölümü, adım adım kor alevlere doğru ilerledikleri sekans ve animasyonun sağladığı türlü 3D numarayla "Oyuncak Hikayesi 3" bu teknolojinin en yetkin kullanıldığı filmlerden biri oldu. Şu ana dek 3D Blu-Ray'i çıkmamış olsa da, ilk iki filmin üç boyutlu görüntüye dönüştürüldüğünü ve yakında paket şeklinde sunulacağını kestirmek zor değil.

6

7

8

6 RESIDENT EVIL: ÖLÜMDEN SONRA (2010)

Türk sinemasının "Cehennem"le 3D'yi denediğini göz önüne alırsak, bu teknoloji en iyi etkiyi korku filmleriyle sağlıyor diyebiliriz. Paul W. S. Anderson'ın ilk "Resident Evil"dan sekiz yıl sonra muhtemelen biraz da 3D'nin büyüüne kapılarak yeniden yönetmen koltuğuna oturduğu film, bir kez daha bizleri Alice'in şeytani şirket Umbrella ile olan savaşına ortak ediyor. Bilgisayar oyunu olarak da meraklılarını dehşetengiz bir dünyaya hapseden "Resident Evil", en vurucu etkiyi bu filmle sağlamış durumda. Ummadık anlarda bir yerlerden fırlayıp üstümüze gelen mahluklar, labirenti andıran koridorlarda klostrofobiyle anksiyeteyi tetikleyen tedirgin gezintiler... İşin tek ferahlatıcı yanı, güzel Milla Jovovich'e daha önce hiç olmadığımız kadar yakın olmak!

7 13. GÜN 3 (1982)

Hep yakın dönemin, özellikle de 2010'un filmlerine takıldık, biraz da geçmişe gidelim. Olasılıkla, kağıt gözlük döneminin en etkileyici 3D filmi. İlk iki filmle Jason Voorhees zaten hayatımıza girmiş ve kabuslarımızın gediklisi haline gelmişti. Hikaye bu üçüncü filmde de çok tanıdık. Bir grup genç Crystal Gölü civarına geliyor ve sırayla Jason tarafından katlediliyor. Ancak en büyük fark, perdeden üstümüze doğru yürüyen Jason ve bilimum kesici alet! 'Üç buutun' tüm numaralarını 'göze sokmak' ve daha çok çığlık attırmak için kamera açılarını ona göre ayarlayan görüntü yönetmeni, amacına fazlasıyla ulaşıyor bu filmde. Sinemada görebilenler, halen başımızda uçan çarşafı ve Jason'ın gözümüzün irisine degecek gibi duran kanlı bıçağını gayet net hatırlayacaktır.

8 PINA (2011)

Sinema ustalarının 3D ile buluşması da ayrı bir güzellik taşıyor. Werner Herzog'un kıymetli yapıtını üçüncü sırada anıştık. Bu da Wim Wenders'in 3D'yi sanatın hizmetine sunduğu film. 2009 yazında hayata veda eden ünlü Alman koreograf Pina Bausch hakkında bir çalışma bu... Modern bir anlayışla, bedeni dansın, ritmin ve görselliğin hizmetine sunarak kendi benzersiz tarzını oluşturan Bausch'un sanatı, üç boyutlu olarak bu filmle ölümsüzleşiyor. Tanztheater Wuppertal Pina Bausch topluluğunun sahne performanslarının yanı sıra, dansçıların sahne dışındaki görüntüleri ve Wuppertal şehri de fonda yerlerini almış. Wim Wenders'in bir nevi vefa borcu olarak Pina Bausch'un ölümsüz anısına adanmış büyüleyici film, gelecek kuşaklara kalacak bir belge özelliği taşıyor aynı zamanda.

9

10

11

9 TESTERE 3D (2010)

Sakız gibi uzadıkça tadı iyiden iyiye kaçan "Testere" (Saw) serisinin bu yedinci filmi için izlemek için yepyeni bir numara gerekiyordu. İnsanları, canlarıyla veya kendi beden parçalarıyla bedel ödedikleri cezalara maruz bırakan Jigsaw'un, öldüğü halde bir türlü hikayeden gönderilememesi, artık saçmalığın sınırlarında dolaşan serinin de sonunu getirmişti ki, imdada üç boyut yetişti. Her filmde akla hayale gelmedik sınavlara maruz kalan 'suçlu' insanlar, burada da ekrandan gözünüzü kaçırmadan bakamayacağınız türden sadistçe bir şiddetle terbiye ediliyorlar. Bir de bunu 3D olarak yani başımızda yaptıklarında, dehşetin boyutu 'üç' kat artıyor. Önceki filmlerden dehşete şerbetli olanlar, buradaki şiddetten fazla etkilenemeyebilir ama üzerimize boca edilen kanlara tahammül etmek yine de her yiğidin harcı değil.

10 KUTUP EKSPRESİ (2004)

Spielberg'in yetiştirdiği Zemeckis, türler arasında dolaşp fantastiği daha bir benimseyince 2000'lerde yeni bir türe demir attı. İlk kez bu filmde denediği 'performans yakalama' tekniğini geliştirerek, 2007'de "Beowulf: Ölümsüz Savaşçı" (Beowulf) ve 2009'da "Yeni Yıl Şarkısı" (A Christmas Carol) ile yoluna devam etti. Bu üç filmin ikinci özelliği, 3D olarak seyirciye sunulmalarıydı. Bu filmdeki Tom Hanks gibi şöhretli oyuncuların çizgi karakterlere can verdikleri üç film de, 3D'nin imkanlarını başka boyutlara taşıdı. Yedi yıl öncesinden gelen "Kutup Ekspresi", bir Noel akşamı küçük bir çocuğun sihirli bir trenle Kuzey Kutbu'na, Noel Baba'nın evine yaptığı yolculuğu yaşıtıyor bize. Özetle, gerçekte animasyonun birleştiği, benzersiz bir deneyim.

11 SON DURAK 4 (2009)

Uçak kazası, otoban kazası, lunapark kazası derken Azrail bu defa otomobil yarışlarında ortaya çıkıyor. Yarışları izleyen seyircilerin üzerine fırlayan araba lastikleri, cıvatalar, çiviler derken üç boyutun korku filmlerine sağladığı avantaj bir kez daha tescilleniyor. Film boyunca türlü keskin alet edevat üstümüze üstümüze gelirken kuşkusuz en parlak bölüm, bir alışveriş merkezindeki 3D sinema salonunda gerçekleşen inanılmaz kaza... Gözlükle 3D film izleyen seyirciler, perdenin yırtılıp üzerlerine alevlerin püskürmesini üç boyutlu filmin başarısına bağlıyorlar ki, kendisini ti'ye alan ilk 3D film de muhtemelen bu olmalı... Yaz sonuna doğru yine üç boyutlu çevrilen beşinci filmin, 3D'nin hakkını veren yepyeni numaralarla vizyona gireceğini hatırlatalım.

PARAMPARÇA: AŞKLAR-KÖPEKLER

MEKSİKA SİNEMASININ YAKIN DÖNEMLERİNE DAMGA VURAN ÜÇ yönetmeni tanırırsınız; Alfonso Cuarón, Guillermo del Toro ve Alejandro

González Iñárritu. Bu üç isim arasında 'farklı' bir popülerlik çizgisine oturan, yalnızca dört film çekmesine karşın diğer ikisinin yanına çok çabuk yavaşan ve senarist Guillermo Arriaga'nın da katkısıyla 'kötücüllük' üzerine etkili bir söylem geliştiren Iñárritu, kariyerinin ilk halkası "Paramparça: Aşklar-Köpekler"le dünya sinemasının değişimine önyak olan bir derinliğe ulaşıyor. Boğucu yalnızlıkların ardına saklanan kahredici hayatların panoramasını resmeden yönetmen, tematik ve biçimsel bütünlüğün içine hapsolmuş üç hikayeyle insanoğlunun zavallılığını gözler önüne seriyor. Bu zavallılığın belirleyicisi olan kişisel deformasyonların üzerine yürüyen ve onlardan acı veren sonuçlar çıkaran Iñárritu, Arriaga metnini müthiş bir sinemasal derinliğe ulaştırıp izleyiciyi 'ayna'ya bakmaya zorluyor burada.

Her bölümde köpeklerin başrollerden birini kapıldığı üç hikayenin ilki, bir köpek dövüşçüsü ve onun ailesiyle olan ilişkilerine odaklanıyor. İkinci hikaye, bir fotomodelin geçirdiği kısa sonrası yaşadıklarını aktarıyor bizlere. Son ve her şeyi bir araya getiren hikaye ise eski bir profesör, şimdilerde berduş bir kiralık katil olan kahramanımızın geçmişiyse yüzleşmesi üzerine kurulu... Bütün hikayelerin buluştuğu temel nokta, sinema tarihinde benzerine az rastlanır bir etkiye sahip olan bir araba kazası. Bu kaza sahnesi, karakterlerin yazgılarında belirleyici bir rol üstleniyor ve farklı sınıflardan insanların benzer sorunlarını deşifre etmenin ipuçlarını veriyor.

Iñárritu'nun temel dinamiklerini, Amerikan bağimsız sineması trükleriyle açıklamak mümkün. Ancak böylesi 'kolaycı' bir yolu takip etmeyip, yönetmenin kendine özgü anlatım biçiminin derinliklerine inmeye çalışmak daha doğru olur sanıyoruz. Öncelikle yönetmenin karakterlerin iç dünyalarını yansıtmadaki başarısından söz etmek gerek. Filmin her bir karakterinin, 'kaybeden'

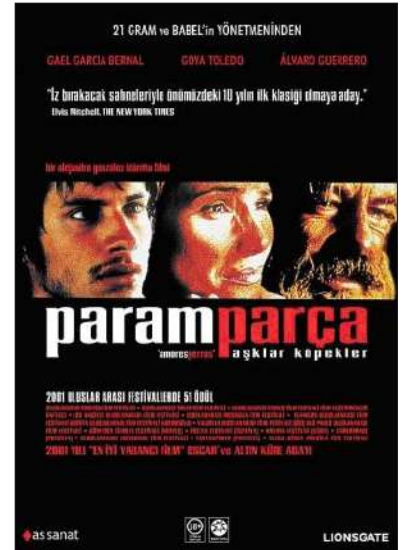
olmanın anatomisini çizen tavır ve davranışlarının resmini çiziyor yönetmen. Özellikle de ilk hikayenin 'can yakan' yapısını destekleyen en temel unsurun bu olduğu su götürmez bir gerçek. Öte yandan karakterlerinin yollarına dikenler döşeyen, onların hareket alanlarını alabildiğine daraltan Iñárritu, birbirlerinin tekerlerine çomak sokmak için fırsat kollayan kahramanlarına 'insafsızca' yaklaşıyor ve üç hikayenin ruhunu kirleten bir yapı kuruyor. Bu durumsa, yoğun bir leş kokusunun bütün filme yayılmasına neden oluyor ve 'insan olma'nın aslında neye benzediğine dair sağlam veriler sunuyor.

Filmin can damarlarından biri olan 'köpekler', son derece zor koşullarda gerçekleştirildiği aşık sarhnelerde öyküyü sırtlayan 'vahşi yapı'yı öne çıkartıyorlar. İnsanoğlunun ruhunda varlığını her daim koruyan 'pürüzlü' düşünceler, aşkın yakıcılığıyla buluştuğunda, 'it dalaşı'nın bire bir yansımalarıyla yüz yüze bırakıyor insanı. Bu minvalde cereyan eden ilişkiler silsilesini, sınıf ayrımı yapmaksızın bir potada buluşturmaya başaran yönetmen, 'saldırgan' insanı ameliyat masasına yatırıyor ve o masadan kalkmaması için elinden geleni yapıyor. Çevreye ve yaşananlara öfkeli olduğu apaçık olan Iñárritu (ve Arriaga), birbirlerine dürüst olmayı başaramayan, tahammülsüzlüğün sınırlarında gezinen, ikiye bölünmüş kendilerine ilke olarak benimseyen insanların yüzlerine tükürüyor adeta filmiyle. Bu görünüm, insanoğlunun gidişatı üzerine 'umutsuz' bir çıkarsama yapmamıza vesile olsa da, en nihayetinde umuda yönelik bir adım atmayı da başarıyor yapım. Sürekli çözülen, nefretlerini birbirlerine yönelten, içselleştirilmiş şiddeti uygulamaktan geri durmayan, 'insanlık' kavramını ayaklar altına alan bütün karakterler, aslında belli bir 'hedef' le avunuyorlar hikayede ve bunu 'umuda yolculuk' tadında yaşamayı tercih ediyorlar. [A]

 Kaza sahnesinin merkeze oturduğu kurgu becerisi, her üç hikayeyi bir bütünlük içine sokmanın dersini veriyor adeta.

 Olsa olsa filmin 2,5 saatlik uzunluğuna laf söyleyebiliriz, ama bu saptama da epeyce 'zorlama' kaçır.

ORJİNAL ADI Amores Perros
YÖNETMEN Alejandro González Iñárritu
OYUNCULAR Emilio Echevarría, Gael García Bernal, Goya Toledo, Álvaro Guerrero, Vanessa Bauche
YAPIM/SÜRE 2000 Meksika, 147 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İspanyolca ve Türkçe
ŞİRKET As Sanat

Yoğun bir leş kokusu yayılıyor filme ve 'insan olma'nın aslında neye benzediğini görüyoruz.

1 - Aşk Ateşi (The Burning Plain)

AİLE OYUNU sayfalarımızda yer verdiğimiz "Paramparça: Aşklar-Köpekler" in (Amores Perros) senaristi Guillermo Arriaga'nın şimdilik tek yönetmenlik çalışması "Aşk Ateşi". 2008 yapımı duygusal dramda Charlize Theron başroldeydi.

2 - Çatı Katı (Loft/2008)

Haftanın filmlerinden Hollanda yapımı "Çatı Katı"nın Belçika yapımı orijinali, İstanbul Film Festivali'nde gösterilmişti. Yeniden çevrime göre daha uzun ve daha sıkıcı olan filmin bir de Amerikan versiyonu çekiliyor su sıralar. Ne hikayemiş be!

3 - 2046

AŞKTAN DA ÜSTÜN sayfalarımızda Burçin S. Yalçın imzasıyla okuduğunuz "Aşk Zamanı"nın (Fa Yeung Nin Wa) bir tür devam filmi "2046". Gene Wong Kar-Wai imzası taşıyan yapım, "Aşk Zamanı" kadar etkili değilse de kadrosunda Gong Li'yi barındırmasıyla bile övgüyü hak ediyor.

4 - Maceralar Beldesi (Comin' At Ya!)

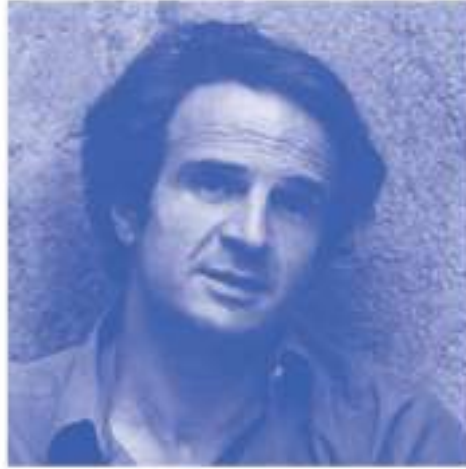
Bugünlerde üç boyutlu film furyası tavan yaptı bildiğiniz gibi. Bu tekniğin 'ikinci dalga' tırmanışının 'çöp' filmlerinden biri "Maceralar Beldesi". 1981 yapımı bu spagetti western, zamanında Türkiye sinemalarında da gösterime girmiş, 'garip' bir ilgiyle karşılanmıştı. O dönemin gözlükleri de bugünküler gibi değildi tahmin edebileceğiniz gibi!

5 - The Future

İlk filmi "Ben Ve Sen Ve Diğerleri" yle (Me And You And Everyone We Know) övgülere boğulan Miranda July, ikinci filmi için epeyce bekletti bizleri. Gene kendisini başrole yerleştirdiği "The Future", Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı için yarışmıştı. Festival turunu tamamlamasının ardından bu ay sonunda ABD salonlarında gösterime girecek filmin bize gelip gelmeyeceğiyle meçhul.

"Film çekmek insanın farklı yaşlarda kendi fotoğrafını çekmesi gibi bir şey. Hepsi farklı görünür, ama aslında hepsi aynıdır."

Wong Kar-Wai

altıyazı
AYLIK SİNEMA DERGİSİ

Sinema üzerine düşünen dergi
Her ay bayilerde

“ Bazen 'Rebecca' aynı kadroyla İngiltere'de yapılıyaydı, nasıl bir şey ortaya çıkardı diye merak ederim. Filmdeki Amerikan etkisi son derece belirgindir. ”

Alfred Hitchcock